

Європейська конвенція про усиновлення дітей (переглянута), Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства тощо.

У представлених документах, повністю або частково, відображені загальновідомі особисті немайнові права, такі як: право на життя, право на здоров'я та його охорону, право жити і виховуватись у сім'ї, право на ім'я, право на освіту та багато інших.

Аналіз міжнародно-правових актів із прав дитини дає підстави твердити про визнання міжнародною спільнотою за дитиною значного масиву її прав та інтересів, а також про напрацювання ефективного механізму їх захисту. Водночас, саме від суспільства та його державної влади залежить спроможність імплементації цих норм та їх реалізації в національному просторі цих держав.

Права дитини, закріплені Конституцією України, знайшли своє відображення в різних нормативних актах. Зокрема, більш детально вони конкретизуються Сімейним кодексом України, Цивільним кодексом України, окремими законами та іншими нормативно-правовими актами. Не варто забувати, що одним з основних компонентів державної політики України у сфері захисту дитинства є вдосконалення нормативно-правової бази, зокрема імплементація норм міжнародного права. Результатом цієї діяльності є те, що на сьогодні Україна є учасницею цілої низки міжнародних документів у сфері забезпечення прав дитини (3).

Список бібліографічних посилань:

1. Декларація прав дитини 1959 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_384
2. Про права дитини: Конвенція ООН від 20. 11. 1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021
3. Сніжко М. Захист прав дітей в Україні з урахуванням міжнародних договорів з питань сімейного права // Юридичний журнал, 2009. № 3. С. 83-90.

УДК 347. 91/. 95

Яна Михайлівна САДИКОВА,

доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2841-8324>

ЗАБЕЗПЕЧУВАЛЬНІ ЗАХОДИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ПРО СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ

Охорона дитинства в Україні визнана стратегічним загальнонаціональним пріоритетом. Останніми змінами в законодавство України запроваджено нові правові механізми, що забезпечують додатковий захист дітей в частині отримання аліментів.

За наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за чотири місяці, державний виконавець виносить вмотивовані постанови:

1) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві виїзду за межі України – до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі;

2) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві керування транспортними засобами – до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі;

3) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, – до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі;

4) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві полювання – до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі.

До липня 2018 року ці заходи застосовувалися у разі наявності заборгованості, розмір якої мав перевищувати суму платежів за шість місяців.

Якщо аліменти сплачуються на утримання дитини з інвалідністю, дитини, яка хворіє на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісне орфанне захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, або на утримання дитини, яка отримала тяжкі травми, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, вказані постанови виносяться державним виконавцем за наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за три місяці.

Відповідні постанови повинні містити реквізити, встановлені п. 7 Розділу I Інструкції з організації примусового виконання рішень та направляються сторонам для відома не пізніше наступного робочого дня з дня їх винесення.

Слід звернути увагу на те, що положення ч. 9 статті 71 містять вказівку на те, що зазначені постанови виносить лише державний виконавець. Приватні виконавці позбавлені можливості застосовувати ці заходи виконавчого провадження.

Спільним наказом Міністерства юстиції та Міністерства внутрішніх справ України від 30. 01. 2018 № 256/5/65 затверджено Порядок взаємодії органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів, та органів Державної прикордонної служби України під час здійснення виконавчого провадження. Порядок розроблено з метою узгодження дій органів та осіб, які відповідно до закону здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів, та органів Держприкордонслужби України у разі застосування щодо осіб заходів тимчасового обмеження у праві виїзду з України або заборони в'їзду в Україну з використанням відповідної бази даних Держприкордонслужби.

У разі ухилення боржника від виконання зобов'язань, покладених на нього рішенням, що відповідно до Закону України «Про виконавче провадження» підлягає примусовому виконанню, питання про тимчасове обмеження боржника – фізичної особи або керівника боржника – юридичної особи у праві виїзду за межі України вирішує суд, який розглядав справу як суд першої інстанції, за поданням державного або приватного виконавця, який відкрив відповідне виконавче провадження в порядку ст. 441 ЦПК України. Суд може постановити ухвалу про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України фізичної особи, яка є боржником за невиконаним нею судовим рішенням або рішенням інших органів (посадових осіб), якщо така особа ухиляється від виконання зобов'язань, покладених на неї відповідним рішенням, на строк до виконання зобов'язань за рішенням, що виконується у виконавчому провадженні. При цьому суд так само може скасувати тимчасове обмеження фізичної особи у праві виїзду за межі України за вмотивованою заявою боржника.

Засвідчена судом копія судового рішення про тимчасове обмеження фізичної особи у праві виїзду за межі України з відміткою про дату набрання законної сили не пізніше наступного робочого дня після її надходження до державного або приватного виконавця сканується у кольоровому зображенні та вноситься до автоматизованої системи виконавчого провадження.

Державний або приватний виконавець формує в автоматизованій системі виконавчого провадження супровідний лист на адресу уповноваженого органу Держприкордонслужби з використанням електронного цифрового підпису, до якого додається сканована копія судового рішення про тимчасове обмеження особи у праві виїзду за межі України, та передає за допомогою цієї ж системи до бази даних уповноваженого органу Держприкордонслужби для опрацювання.

Уповноважений орган Держприкордонслужби не пізніше наступного робочого дня після надходження вмотивованої постанови державного виконавця приймає її до виконання та вносить інформацію до бази даних, про що надсилає повідомлення до відповідного органу державної виконавчої служби протягом трьох робочих днів через автоматизовану систему виконавчого провадження.

Відповідно до п. 5 Порядку взаємодії органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів, та органів Державної прикордонної служби України під час здійснення виконавчого провадження інформацію про особу, стосовно якої діє тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України, уповноважений орган Держприкордонслужби вилучає (знімає з контролю) з бази даних в разі винесення постанови про:

– закінчення виконавчого провадження на підставі пунктів 1-3, 5-7, 9-12, 14, 15 ч. 1ни ст. 39 Закону України «Про виконавче провадження»;

– скасування тимчасового обмеження у праві виїзду особи з України у разі погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі.

Постанова про тимчасове обмеження боржника у праві керування транспортним засобом направляється сторонам для відома не пізніше наступного робочого дня з дня винесення, а також до виконання на адресу відповідного органу (територіальний сервісний центр МВС та Головне управління Національної поліції) після закінчення строку для її оскарження.

Наявність посвідчення водія України на право керування транспортними засобами відповідної категорії державний виконавець перевіряє шляхом направлення запиту до відповідного територіального сервісного центру МВС. У випадку виконання боржником своїх зобов'язань щодо погашення заборгованості по аліментам обмеження у праві керування транспортним засобом знімається відповідною постановою державного виконавця, яка направляється до відповідного органу.

Ч. 10 статті 71 Закону України «Про виконавче провадження» містить обмеження у застосуванні такого заходу примусу як тимчасове обмеження у праві керувати транспортними засобами

Наявність у боржника дозволу на користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії державний виконавець з'ясовує шляхом направлення запиту до відділу дозвільної системи Головного управління Національної поліції.

У випадку виконання боржником своїх зобов'язань щодо погашення заборгованості по аліментам обмеження у праві користування

вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями матеріальними снарядами не смертельної дії знімається відповідною постановою державного виконавця, яка направляється до відділу дозвільної системи Головного управління Національної поліції.

Постанова про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві полювання окрім того, що направляється сторонам для відома не пізніше наступного робочого дня з дня винесення, також направляється до виконання на адресу обласного управління лісового та мисливського господарства після закінчення строку для її оскарження.

Наявність у боржника посвідчення мисливця і щорічної контрольної картки обліку добутої дичини та порушень правил полювання державний виконавець з'ясовує шляхом направлення запиту до обласного управління лісового та мисливського господарства.

Постанови про встановлення тимчасових обмежень направляються до виконання після закінчення строку для оскарження (протягом 10 робочих днів з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її прав, свобод чи законних інтересів), якщо рішення, дії виконавця не були оскаржені.

У разі оскарження рішення, дії виконавця, постанови підлягають виконанню відповідними органами після розгляду справи відповідним судом.

УДК 340. 113. 1

Ганна Валеріївна ШЕЛЄХОВА,
голова Зарічного районного суду м. Суми

ЕЛЕКТРОННИЙ СУД – ЦЕ НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УЧАСНИКІВ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ

Сьогодні вже неможливо уявити життя без Інтернету, а тому практично в кожній галузі людської діяльності задіяні різні Інтернет – послуги, онлайн – сервіси тощо.

Такий технічний прогрес не оминув і судову систему України, яка поступово переходить до електронного судочинства, з метою зробити процес правосуддя максимально відкритим та прозорим.

Такі нововведення стали можливі у зв'язку із прийняттям Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 03. 10. 2017 року (набрав чинності 15. 12. 2017 року), яким передбачено запровадження Єдиної судової інформаційно – телекомунікаційної системи (далі – ЄСІТС).